

Δείκτες ενδοοικογενειακής βίας

Ενημερωτικό φυλλάδιο

“Ως επαγγελματίας υγείας, θα είστε ο πρώτος και μοναδικός που θα ερθει σε επαφή με πολλά θύματα.”

Ο ρόλος των επαγγελματιών του

ιατρικού κλάδου

Τα θύματα μπορεί να μην θέλουν πάντα να καταγγείλουν την ενδοοικογενειακή βία στην αστυνομία ή να μιλήσουν σε σύμβουλο κάποιας ΜΚΟ. Επιπλέον, λόγω επισκέψεων σε άλλες ιατρικές ειδικότητες που δεν σχετίζονται με την ενδοοικογενειακή βία (π.χ. ραντεβού ελέγχου στον οδοντίατρο, διαχείριση διαβήτη, έλεγχο για καρκίνο του δέρματος), έχουν συχνότερα ραντεβού με γιατρό και σε αυτό το σημείο ο γιατρός/οδοντίατρος μπορεί να εντοπίσει σημάδια ενδοοικογενειακής βίας, παρόλο που δεν ήταν στην πρόθεση των θυμάτων να μιλήσουν για τη βία.

Κατά συνέπεια, **οι επαγγελματίες υγείας είναι συχνά οι πρώτοι** πέρα από τους φίλους και την οικογένεια, που είτε ακούνε για την ύπαρξη βίας είτε οι **πρώτοι που αναγνωρίζουν ενδείξεις και συμπτώματα** που παραπέμπουν σε βία.

Επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας

Αν και κάθε άτομο βιώνει την ενδοοικογενειακή βία με μοναδικό τρόπο, υπάρχουν πολλές κοινές συνέπειες του να ζει κανείς σε ένα περιβάλλον βίας ή/και να ζει υπό καθεστώς φόβου. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τις επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στα θύματα, διότι οι επιπτώσεις αυτές ευθύνονται για πολλά στοιχεία που μας παρουσιάζονται.

Πιθανές σωματικές επιπτώσεις:

- Σύνδρομο πόνου
- Κακή διατροφή/διαταραχές διατροφής
- Κατάθλιψη/κακή ψυχική υγεία
- Διαταραχές ύπνου
- Αυτοτραυματισμοί
- Αυτοκτονικός ιδεασμός/απόπειρες αυτοκτονίας
- Διαταραχή μετατραυματικού στρες
- Διαταραχή πανικού ή άγχους

Πιθανές ψυχολογικές επιπτώσεις:

- Απελπισία
- Αίσθημα αναξιοτήτας
- Αδυναμία εμπιστοσύνης
- Αισθήματα απομόνωσης
- Απώλεια αυτοεκτίμησης/εμπιστοσύνης
- Κούραση
- Θυμός
- Κατάχρηση ναρκωτικών, αλκοόλ κ.λπ.

Σημειώστε ότι οι κατάλογοι δεν είναι πλήρεις - αποτελούν μόνο μια επιλογή.

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις **επιπτώσεις στα παιδιά** [εδώ](#).

Σημειώστε ότι **όλοι αυτοί οι δείκτες ή και κανένας, μπορεί να είναι παρόντες** ή να αποτελούν ενδείξεις άλλων προβλημάτων, μπορούν όμως να χρησιμεύσουν ως προειδοποιητικά σημάδια και λόγο για αυξημένη προσοχή, όπως και μπορούν να υποδείξουν (ιστορικό) ΕΒ.

Βρείτε αναλυτικές πληροφορίες για την επικοινωνία στην [Ενότητα 3](#).

Οι επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας σε ένα παιδί

Η διαβίωση σε ένα περιβάλλον με ενδοοικογενειακή βία μπορεί να αποτελέσει σοβαρή απειλή για τη συναισθηματική, ψυχολογική και σωματική ευημερία των παιδιών. Ιδιαίτερα αν η βία είναι διαρκής και για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα παιδιά και οι νέοι που γίνονται μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο να εμπλακούν ακούσια στη βία/κακοποίηση, π.χ. να εμπλακούν τυχαία σε μια επίθεση ή να χρησιμοποιηθούν ως μέρος συναισθηματικού εκβιασμού ή χειραγώγησης από τον δράστη.

Ενδείξεις ενδοοικογενειακής βίας

Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει πάντα να ρωτούν για ενδοοικογενειακή βία όταν λαμβάνουν ιατρικό ιστορικό. Τα θύματα βασίζονται στους επαγγελματίες υγείας για να τους ακούσουν, να επιμένουν και να ρωτούν για τα σημάδια και τις ενδείξεις λεπτομερικά. Χρειάζονται ειδικότερα να συνεχίσουν τη συνομιλία κατ' ιδίαν, να καταγράφουν λεπτομέρειες σχετικά με τις συμπεριφορές, τα συναισθήματα και τους τραυματισμούς που είδαν ή που οι ασθενείς ανέφεραν, και να τους υποστηρίξουν σύμφωνα με τις οδηγίες που προβλέπονται από τον οργανισμό που υπάγονται και τις δυνατότητες των τοπικών φορέων.

Άτομα από **διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο** μπορεί να **εκδηλώνουν τα συμπτώματά τους με διαφορετικό τρόπο**. Παρακαλούμε να έχετε επίγνωση της δικής σας οπτικής γωνίας, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σας όταν επικοινωνείτε με ένα πιθανό θύμα, καθώς οι παράγοντες αυτοί μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο αξιολογείτε τα συμπτώματα. Βρείτε περισσότερες πληροφορίες στην [Ενότητα 8](#).

Πιθανές ενδείξεις σωματικής υγείας

- Χρόνιες παθήσεις που περιλαμβάνουν πονοκεφάλους, πόνους και ενοχλήσεις στους μύες, τις αρθρώσεις και την πλάτη
- Δυσκολία στο φαγητό/τον ύπνο
- Καρδιολογικά συμπτώματα χωρίς ενδείξεις καρδιακής νόσου (αίσθημα παλμών, αρτηριακή υπέρταση, έμφραγμα του μυοκαρδίου χωρίς αποφρακτική νόσο)

Πιθανές ψυχολογικές ενδείξεις

- Συναισθηματική δυσφορία, π.χ. άγχος, αναποφασιστικότητα και εχθρότητα
- Αυτοτραυματισμοί ή απόπειρες αυτοκτονίας
- Ψυχοσωματικά ενοχλήματα
- Διαταραχές ύπνου και πρόσληψης τροφής (π.χ. ανορεξία, βουλιμία, επεισοδιακή υπερφαγία)

Μπορείτε να βρείτε χρήσιμες πηγές [εδώ](#).

- Κατάθλιψη/προγεννητική κατάθλιψη
- Κοινωνική απομόνωση/μη πρόσβαση σε μεταφορικά μέσα ή χρήματα
- Υποτακτική συμπεριφορά/χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Φόβος σωματικής επαφής
- Κατάχρηση αλκοόλ ή ναρκωτικών

Πιθανές συμπεριφορικές ενδείξεις

- Συχνή χρήση ιατρικής περίθαλψης σε διάφορες δομές
- Συνεχής αλλαγή γιατρών
- Δυσανάλογα μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της εμφάνισης του τραυματισμού και της αναζήτησης θεραπείας
- Ανεπαρκής απάντηση σε ερωτήσεις για το ιατρικό ιστορικό
- Άρνηση ή αντικρουόμενες εξηγήσεις σχετικά με την αιτία του τραυματισμού
- Υπερπροστατευτική συμπεριφορά του συνοδού, ελεγκτική συμπεριφορά
- Συχνή απουσία από την εργασία ή τις σπουδές
- Απόκρυψη ή ντροπή για τους τραυματισμούς
- Ανησυχία στην παρουσία του συντρόφου ή των μελών της οικογένειας
- Νευρικές αντιδράσεις σε σωματική επαφή/ γρήγορες και απροσδόκητες κινήσεις
- Πολύ εύκολος τρόμος ή κλάμα όταν γίνονται ερωτήσεις
- Ακραίες αντιδράσεις άμυνας όταν τίθενται συγκεκριμένες ερωτήσεις